

Afrapportering af de tidlige indsatser, februar 2019

Projektet og projektleder	Børns Tidlige sprog, Ellen Margrethe Bang
<p>Kort beskrivelse af projektet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mål - Målgruppe - Indhold/metode 	<p>Målet med en investering i tidlige sprogindsats er at øge den sproglige progression hos alle 0-6-årige såvel som i indskoling, og herunder mindske antallet af børn med behov for støttende og kompenserende tiltag op gennem skoleforløbet.</p> <p>I projektet arbejdes med to hovedindsatser – dels</p> <p>-kompetenceudvikling af det pædagogiske personale med fokus på at opbygge sproglige læringsmiljøer af høj kvalitet og dels</p> <p>-udvikling af et materiale til opsporing af sproglige udfordringer hos børn i 0-2-årsalderen.</p> <p>Herudover er det en del af indsatsen at opbygge en informationsportal, som skal sikre dagtilbuddene lettere adgang til nyeste viden, redskaber, vejledningsmateriale m.m. om børns sproglige udvikling.</p> <p>Kompetenceudviklingsforløbene er tilrettelagt som aktionslæringsforløb over et halvt år. De tilrettelægges på baggrund af en forudgående vurdering af det sproglige læringsmiljø i de deltagende dagtilbud/afdelinger (vha. redskabet CLASS og vurdering af kvaliteten af det fysiske sprogmiljø). Undervisningen målrettes de områder, hvor det pædagogiske personale har størst behov for at udvikle sig. Der arbejdes med udvikling gennem faglig refleksion og kollegial sparring med individuelle og gruppevise øvebaner for at sikre stærk forankring i praksis og fastholdelse af den nye viden / kompetencer hos medarbejderne.</p>
<p>Status på projektet f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal forløb afholdt - Antal forløb planlagt - Generel fremdrift - Tilslutning/efterspørgsel 	<p>Kompetenceudviklingsforløb:</p> <p>Pr. januar 2019 er status at alle kommunale dagtilbud i det tidligere område Viborgvej har gennemgået og afsluttet forløbet: 6 dagtilbud, med i alt 44 afdelinger og ca. 600 deltagere. I løbet af 2018 er 4 dagtilbud i tidligere område Grenåvej Øst igangsat og endnu i gang: Tilsammen 29 afdelinger med ca. 400 medarbejdere. Sødalen dagtilbud med 6 afdelinger og ca. 64 medarbejdere samt for dagplejere fra henholdsvis Viborgvej og Grenåvej Øst med i alt 60 medarbejdere. Der er planlagt og aftalt forløb med opstart i 2019 i hele det tidligere område Grenåvej vest: 4 dagtilbud, 23 afdelinger med i alt ca. 350 medarbejdere. Der er igangsat forløb i Harlev dagtilbud: 5 afdelinger inkl. dagpleje, dvs. ca. 70 medarbejdere, samt for dagplejen fra hhv. Hjortshøj og Lystrup med i alt ca. 45 medarbejdere.</p> <p>I starten af 2020 forventes der således at være afsluttet kompetenceudviklingsforløb med i alt 16 dagtilbud, hvilket betyder at ca. 1600 medarbejdere i Aarhus kommunes dagtilbud har gennemført et aktionslæringsforløb.</p> <p>Fremdrift: Forløbet er afviklet planmæssigt, med et enkelt forbehold: Grundet udfordringer i forhold til at bemane konsulentunderstøttelsen fra PUF's side i foråret 2019 er det besluttet at udskyde igangsættelsen af to kompetenceudviklingsforløb fra perioden april 2019 - april 2020 til perioden august 2019 – oktober 2020.</p> <p>Materiale til opsporing af sproglige udfordringer hos børn i 0-2-årsalderen: Sprogvurderingsmaterialet 0-2 år færdigudvikles i en manuel udgave i perioden februar 2019 – juni 2019. Frederiksberg og Stavtrup dagtilbud deltager i pilotafprøvning af materialet, hvorefter det udbredes til resten af kommunen.</p> <p>Informationsportal: Informationsportalen er i sin grundform udviklet. Fremdrift: Da denne er afhængig af processen med etablering af ny hjemmeside og intraplatform har den endelige version dog endnu ikke kunnet lanceres.</p>

<p>Økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pris pr. forløb/barn - Forklaring på større afvigelser i budget/regnskab 2019 - Forklaring på justeringer i budget 2020 	<p>Økonomien følger fint med projektets udvikling på kompetenceudviklingsforløbene. Der har i 2018 været et overskud på 121.354 kr., og der er et forventet overskud på 374.950 kr. i 2019. Grundet udfordringer i forhold til at bemænde konsulentunderstøttelsen fra PUF i 2019 er igangsættelse af to kompetenceudviklingsforløb skubbet fra perioden april 2019 - april 2020 til perioden august 2019 – oktober 2020. Overskuddet fra 2019 ønskes derfor overført til budget 2020.</p> <p>Beslutning om at vælge analog fremfor digital løsning til sprogvurderingsmaterialet 0-2 år har affødt et forventet mindreforbrug på ca. 800.000 kr., som kan overføres til andre projekter. Beslutningen har herudover udskudt afprøvning af materialet, hvorfor udgifterne hertil først afholdes i perioden februar 2019 – juni 2019. Overskydende centrale midler afholdes i 2019.</p>
<p>Evalueringresultater</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proces - Effekt (Indikation af effekt for børnene – hvilke effekter regnede vi med, og hvad har vi opnået?) <p><i>Evt. evalueringsrapport vedlægges som bilag</i></p>	<p><i>Proces/metode:</i> Effekten af kompetenceudviklingsforløbene evalueres gennem før- og eftermålinger på kvaliteten af det sproglige læringsmiljø i de deltagende dagtilbud. Dette sker gennem analyse af resultaterne fra CLASS-vurderinger, som udgør objektive vurderinger af deltagernes kompetencer i forhold til at understøtte børnenes sproglige udvikling. CLASS er et internationalt anerkendte redskab, som ud over de sproglige kompetencer ligeledes omfatter en vurdering af de voksnes sociale kompetencer, opmærksomhed og interaktion med børnene. Data fra CLASS vurderinger giver et billede af kvaliteten for alle afdelinger og dagtilbud, før og efter forløb samt progressionen.</p> <p>Der laves desuden procesevaluering (spørgeskemaer til de deltagende medarbejdere og ledere) i alle dagtilbud med fokus på forventninger, oplevet udbytte samt implementeringsgrad.</p> <p><i>Effekt:</i> Evalueringen af de data, som er tilgængelige på de hidtil afsluttede forløb, tegner et positivt billede af aktionslæringsforløbene. CLASS-vurderingerne viser gode resultater: Deltagerne i forløbet bliver betydeligt bedre til at anvende de sprogsimulerende strategier, som de er blevet undervist i. Samtidig kan det konstateres at der kan være betydelig variation i forhold til hvilken progression der opnås. For yderligere uddybning af effektresultater, se evalueringsrapport vedlagt som bilag.</p> <p>Evalueringen af de nu afsluttede forløb viser en overordnet tilfredshed med det faglige indhold af undervisningen. 60 % har tilkendegivet, at de 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' har oplevet, at indholdet har været fagligt relevant, mens kun 6 % svarer, at de 'i ringe grad' deler denne oplevelse og ingen svarer 'slet ikke'. Tilsvarende har 46 % af deltagerne svaret, at de 'i høj grad' eller 'meget høj grad' er tilfredse med udbyttet af læringsforløbet, mens yderligere 42 % har svaret 'i nogen grad'.</p>
<p>Organisatorisk læring i projektet</p>	<p>Betydningen af lederteamets rolle og forberedelse af leder(teams): Det er en stor ledelsesmæssig opgave at deltage i forløbet. Det er erfaringen at forberedelse gennem formøder med dagtilbuddenes ledelse har stor vigtighed og betydning for kompetenceudviklingsforløbets videre forløb: Ledelsen får til disse møder nødvendig viden og styrkede forudsætninger for at være tovholder på den faglige indsats i forhold til medarbejderne. Det erfarer bl.a. at det giver mening at afholde to formøder med tidsmæssig forskydning, i stedet for eet langt.</p> <p>Aktionslæring som metode: Forløbet har vist noget om hvordan aktionslæring kan fungerer som model på kompetenceudvikling. Som metode har vist sig i denne sammenhæng effektiv, baseret på ideen om at vekselvirkningen mellem tilførsel af ny viden og afprøvning i praksis øger graden af implementering. I tråd med dette kan vi se at 74 % af deltagerne angiver i spørgeskemaundersøgelsen at, at de 'i høj</p>

	<p>grad' eller 'i meget høj grad' vil benytte de sproglige strategier til at udvikle det sproglige læringsmiljø. 80 % af deltagerne udtrykker ligeledes, at kompetenceudviklingsforløbet har bidraget til ændringer i den pædagogiske praksis. Det nævnes f.eks., at børnene er blevet mere nysgerrige på bøger, ligesom andre børn er begyndt at svare mere fyldestgørende og nuanceret.</p> <p>Det viser sig endvidere i forløbet at LOKE dagtilbud har kunnet udgøre et fælles sprog mellem understøttende konsulenter og dagtilbuddets ledelse, hvilket har været meget givtigt. Desuden har det givet en parathed til at facilitere læringsfællesskabernes sparringsrunder med et fælles udgangspunkt i KOLBS læringscirkel.</p>
<p>Kobling med de øvrige tidlige indsatser, SLF, styrket pædagogisk læreplan, mv.</p>	<p>Kobling til de øvrige tidlige indsatser ved at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der anvendes aktionslæringsfunderet model for i kompetenceudvikling (ligesom indsatserne omkring robusthed og motorik) • Komplementerer READ, som en af flere forskningsbaserede metoder til styrkelse af sprogligt læringsmiljø – her er fokus på dagtilbud, hvor READ arbejder med det hjemlige læringsmiljø. Deler fokus på sprog som forudsætning for læseudvikling. <p>Styrket pædagogisk læreplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er fokus på styrkelse af læringsmiljøet og styrket kvalitet i praksis • Bidrager til styrkelse af evalueringspraksis (øvelse i fælles refleksion) <p>Stærkere læringsfællesskaber</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medarbejderne får erfaring i at arbejde i læringsfællesskaber til sparringsrunder, workshops på undervisningen og i læringsloops, hvor kollegial læring og sparring er i fokus. • Til sparringsrunder anvendes KOLBS læringscirkel – refleksion over praksis på baggrund af (bl.a. video-) data. • Der er fokus på den voksnes professionelle praksis
<p>Fremtidsscenarier og forslag til justeringer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overvejelser om videreførelse af indsatsen efter projektperioden - Forslag til justeringer 	<p>Efter afslutning af kompetenceudviklingsindsatsen i 2020 har 16 dagtilbud / ca. 1600 medarbejdere i gennemført et kompetenceudviklingsforløb. I forlængelse heraf gøres overvejelser omkring hvad der er vigtigt i en videreførelse på kompetenceudviklingsdelen.</p> <p>Hidtil har forløbene været udbudt i hele dagtilbud og hele områder. Det overvejes, hvordan aktionslæringsforløbene kan tænkes i en mindre skaleret udgave og/eller mere fleksibelt der hvor praksis kalder på det. F.eks. kan det betyde at indsatsen ikke nødvendigvis i hele samlede områder / hele samlede dagtilbud. Samtidig giver de foreløbige effektresultater anledning til at tænke i tilbud som understøtter dagtilbuddene i at <i>vedligeholde</i> allerede opnåede kompetencer, så en øget kvalitet i læringsmiljøet opretholdes.</p> <p>Generelt overvejes det, hvordan man kan videreføre de gode erfaringer med aktionslæringsmodellen fra forløbene til andre regi.</p>

Skemaet udfyldes af projektlederen, deadline **15. februar**. Maks. 2-3 sider.

Sørg for, at det kun er det **vigtigste**, der kommer med her, da det så er lettere at plukke til den samlede afrapportering. Der er mulighed for at vedlægge en mere uddybende evalueringsrapport/afrapportering.